

Editorial

Javier Martín Vide

Catedràtic de Geografia Física de la Universitat de Barcelona.

Poques qüestions han merescut durant l'última dècada una dedicació científica tan intensa, han tingut una incorporació tan ràpida al bagatge cultural del ciutadà mitjà i han rebut una atenció mediàtica tan massiva com el canvi climàtic. I amb raó, perquè, a més de la seva importància pròpiament científica quant a afecció del sistema climàtic, el tema té possibles conseqüències greus per a la humanitat, cosa que ha obert el debat, inajornable, del canvi d'un model de creixement econòmic, l'actual, sense cap mena de dubte insostenible.

En la qüestió del canvi climàtic sobren les postures extremes, d'oportunisme i d'adhesió a la seva existència, d'una banda, i de negació a ultrança d'una nova realitat, de l'altra. El canvi climàtic exigeix, per contra, el compromís, la mesura i el sentit comú dels gairebé 6.800 milions d'habitants del planeta. Tots hem d'assumir els bons hàbits de l'estalvi, la reutilització, el reciclatge, la conservació dels béns –millor aquesta paraula que no pas recursos, que sense voler-ho ens evoca la necessitat d'explotar-los-. Però també s'ha d'exigir als qui administren la cosa pública l'acció decidida i les políti-

ques adequades per aconseguir un model socioeconòmic més sostenible i més just.

Les nombrosíssimes dades instrumentals de què es disposa, procedents de les estacions meteorològiques, dels satèl·lits meteorològics, etc., i també els senyals de determinats bioindicadors, el retrocés gairebé generalitzat de les glaceres, etc., componen una imatge d'un planeta més càlid que fa trenta anys. I a més, molt probablement, una part substancial de l'augment tèrmic registrat es deu al reforçament del, en un principi benèfic, efecte d'hivernacle, a causa de la ingent emissió a l'atmosfera dels gasos homònims, sobretot del CO₂, resultat de la crema enorme de combustibles fòssils.

I Andorra, què hi pinta, en aquest afer global? Es veu ja l'escalfament al país dels Pirineus? Cal donar una resposta seriosa a aquesta qüestió i a d'altres de concurrents, un cop ha transcorregut ja una dècada del segle XXI. Per això aquest número monogràfic és tan oportú. El seu suggestiu índex comença amb un resum dels continguts del Quart IPCC, que és, amb molta diferència, el document més extens i elaborat sobre el canvi climàtic.

Després ens recorda que els canvis climàtics no són una novetat, sinó que formen part de la història de la Terra, això sí, amb causes naturals, d'origen solar, orbital o geològic, a diferència del canvi actual, atribuïble per primera vegada a l'ésser humà. I a Andorra, les sèries tèrmiques més llargues de què es disposa, un cop se n'ha verificat la qualitat i l'homogeneïtat, ja mostren l'empremta de l'escalfament global, tal com ens presenta el tercer article. En el següent es remarca la importància dels boscos, amb una referència concreta als boscos andorrans, en la mitigació del canvi climàtic, atès que són magnífics embornals de diòxid de carboni. El número es completa amb dos articles en què un risc meteorològic com el llamp i un bioindicador com les papallones –aquestes molt sensibles als canvis climàtics i ambientals-, poden aportar llum sobre la qüestió. I no s'oblida, a la portada interior, el gran tema de debat de la fallida cimera de Copenhaguen.

En conjunt, un número 5 de *La Revista del CENMA* molt actual i atractiu, que recull investigacions i resultats nous i que s'esforça a integrar la doble escala, la global de la problemàtica i la local, l'andorrana.